

Nagy Imréről
KÖLTŐ NAGY IMRE Bibliográfiájából
az összeállító Balogh Ferentz sorai:

Sárrétudvarban született 1896. október 23-án. Iskolából csak hat elemire futotta. Nincstelen földmunkás és napszámos volt egész életében. Felesége, a püspökladányi Rácz Zsófia, hat gyermeket szült, de sorsát jelképezve, négyet korán elvitt a szegénység nyomora. Kétkezi munkája közben gondolatai költeményekké szépültek. Eleinte lakodalmi temetési és egyéb alkalmi verseket írt, később a rímes sorokba formált nyers, realista szavak egy nehéz élet útjelzői voltak, jajkiáltások egy bihari faluból. Szücs Sándor néprajzkutatónak mondta: „Addig gondolom ki a verseimet, míg az urasági földre kigyalogolok, meg a kapa, kasza nyelén, meg éjszaka az uradalom hodályában, míg a szalmán el nem nyom a fáradtság. Van úgy, hogy kettőt-hármat tartogatok magamban készen, mikor hazavetődök, akkor írom le.”

Nagy Imre első versei 1927-ben, a Zsirkay János szerkesztette Magyar Falu c. lapban jelentek meg s 1929-ben megnyeri a lap bronztulipános első díját. Versinek többsége a szocialista szellemű Föld és Szabadságban, Népszavában, Szabad szóban és a Kelet Népében jelentek meg. Gyenge fizikuma miatt a munkával szerzett pénzből kevés írott kenyérre, szükség volt a versekért kapott fillérekre is, szinte ki kellett könyörögnie megjelenésüket. Jól érthető ez abból a Móricz Zsigmondhoz írt levélből is, amelyet az Új Aurora 1987/3. sz. hozott nyilvánosságra.

Életében egyetlen vékonyka verseskötet jelent meg, 1940-ben „Holtak derese” címmel, Sinka István bevezető soraival Püski Sándor adta ki. meleg barátság fűzte

Hevesi Jánoshoz, akinek könyvét így ajánlotta: „Hevesi Jánosnak igaz szeretettel adom e verseskönyvben lelkem kinyílt virágait és azért is, hogy testvérem a kínokban, a paraszti szenvedésekben és a lelkünk egy tűzből valók... S.udvari, 1940 december 15. Nagy Imre.” Hevesi János is elküldte hozzá a „Zord időben” c. kötetét, melyre válaszolva írta: „Kedves Barátom! verseidet elolvastam, a lelkembe szívtam minden sorodat, keserű sírásod harmatcseppjeit. Verseid úgy lángolnak előttem, mint égő csipkebokrok; melyekből az Isten szól a magyar mezőkhöz. Öröm tölti el a lelkemet, hogy nem vagyok már egyedül a pusztában. Csak tovább kedves barátom, zengjed a pór igazságokat, én szeretettel és testvérként köszöntelek... De hát bocsáss meg, hogy én kedvetlen vagyok, láttad helyzetem, most kedden reggel megyek Debrecenbe, a belgyógyászati klinikára, igencsak megoperálnak. Rettenetesen szenvedek, fáj a gyomrom, gyomorfekélyem van. Nem tudom mi lesz velem. Írj egy kis cikket a Szabad Szóhoz, a múltkori látogatásodról. Egész Családodat szeretettel köszöntöm s Téged öllelek, mint hű barátod. Nagy Imre.”

Ekkor már gyógyíthatatlan volt s alig 46 évesen, 1942. december 6-án halt meg. „Összegyűjtött versei”-t Veres Péter terjedelmes előszavával ugyancsak Püski jelentette meg 1943-ban a Magyar Életnél.

Tizenöt évnek kellett eltelnie, amíg 1958-ban az „Álmatlan éj”, 1971-ben a „Tücsök a máglyán” c. egyre teljesebbé váló versgyűjteményét Pintér József és Bakó Endre gondozásában a Szépirodalmi kiadta.

Kállai Gyula írja róla: „Törvényes leszármazottja a letűnt századok nagy névtelenjeinek. Kettős értelemben az. Először, mert a népről, másodszer mert a népnek ír.” Szülőházán 1976-ban emléktáblát helyeznek el és a

sárrétudvari községi könyvtárat Költő Nagy Imréről nevezik el.

Összeállításunk a legszegényebb magyar költő szellemi leltára. Bibliográfiánk időrendi, tételszámolással sorolja fel a költő verseit, prózai írásait és a róla szóló irodalmat.

.....

.....

Köszönetet mondok Bakó Endre irodalomtörténésznek, aki a költő korai verseinek felkutatásában nyújtott segítséget.

Balogh Ferentz"